

ALEKSANDRS PLENSNERS NO GRAŠU LEJAS PAKUĻIEM

Sigita Kušnere, 2023

ALEKSANDRS PLENSNERS

1892-1984

Esmu gan dzimis iepriekšējā gadsimtā, un tad, kad vajadzēja 1899. gada vietā rakstīt 1900. gadu, man bija jau septiņi gadi un astoņi mēneši.

Plensners, Aleksandrs (1978). Divdesmitā gadsimta pārvērtības. [Bruklina]: Grāmatu draugs, 5. lpp.

CESVAINE

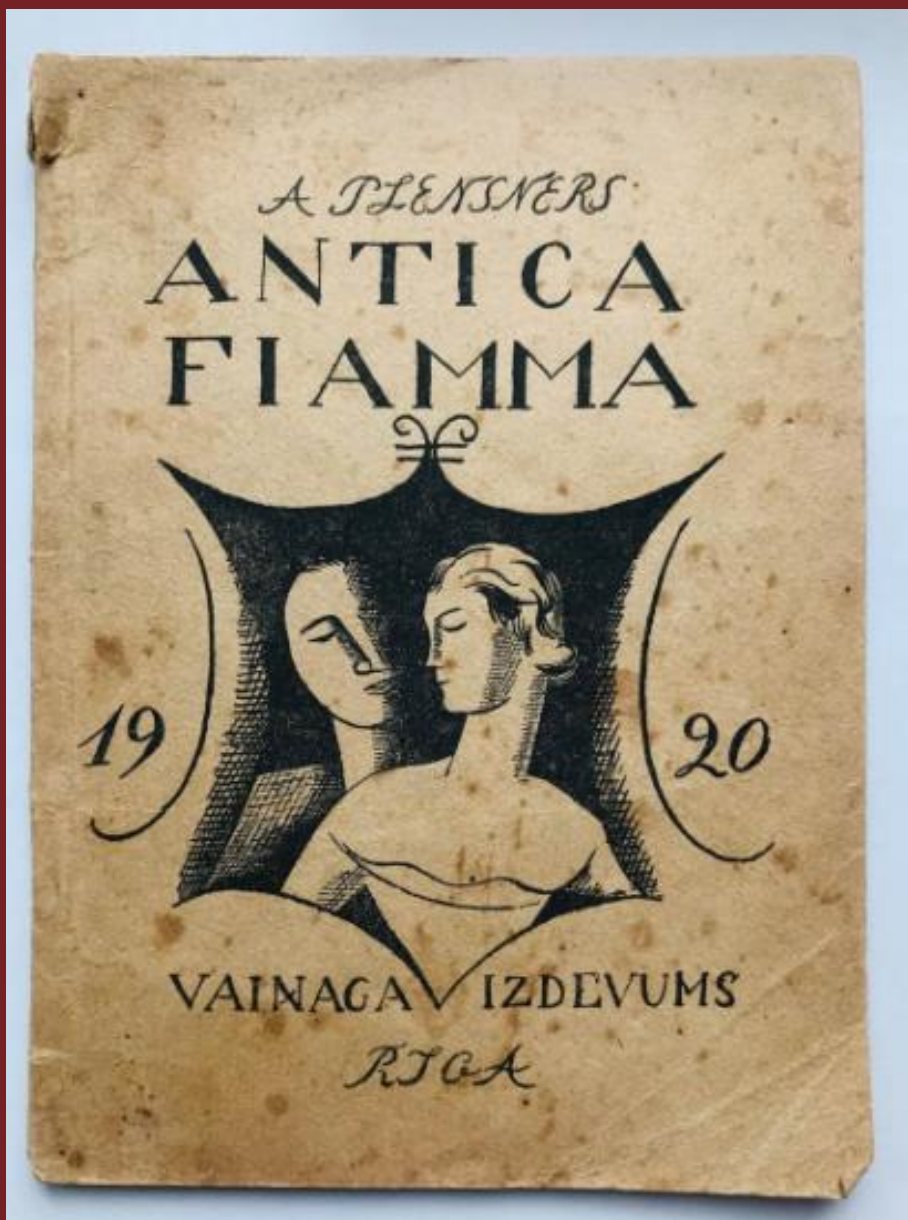
Fragmenti no poēmas Laukos

No Cesvaines, kur aiziet ceļš uz Grašiem,
Nu domās gribu iet. Vēl agrs rīts.
Ir pavasar's, un, cauri vējiem ašiem,
Slīd saules stars, jau zelta piebārstīts.
Lūk, gaŗa ēka divu rindu logiem.
Tā mazliet klusāka, kopš gals ir krogiem.

Bet centrs vēl tā verstis pāridesmit —
Vai vairāk pat — ir visas apkārtnes.
Šķiet, viss te piesūcies ar tirgus dvesmi . . .
Kaut agrs vēl, jau sviesta spaiņus nes,
Stāv lubānietis, saulē žāvis zivis,
Un jaunie iet, gan vieni, gan pa divi.

Tā kāpju tālāk senā Karātkalnā.
Kāds plašums liels! Cik tālu debess zils!
Tu, Vidzeme! Vēl tavi lauki salnā,
Bet dūmakās jau tinas Tirzas sils.
Drīz tveice nāks ar viņiem, zilgmes paliem,
Un druvās saule līs no vārpu galiem.

Tur — cēlā baznīca. Vēl Dievu ciens,
Kaut gan ne daudz. Bet ko tad ciens daudz!
Ja tīk kam svētdiena kā klusā diena,
Par mistiķi to gudras mēles sauc.
Tā soļo viss pa pārvērtību mijām.
Un laiki bij, kad ticīgi mēs bijām.

Rīga: Vainaga izdevums, 1920.

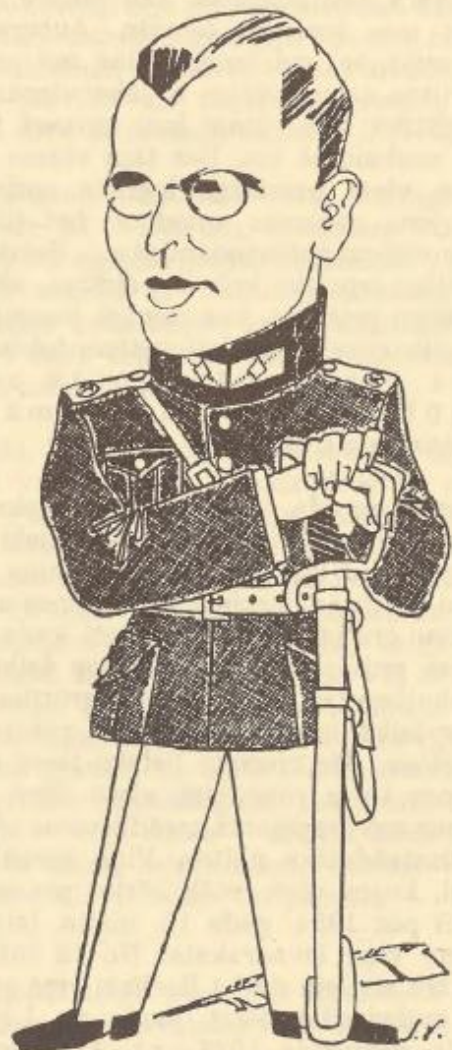

ALEKSANDRS PLENSNERS
RAKSTNIEKS UN ŽURNĀLISTS

ĀDOLFS ŠILDE. RAKSTNIEKS UN ŽURNĀLISTS

Ja sākam Plensnera gaitas mūsu kultūras dzīvē vispirms apskatīt ar avīžniecību, tad tādēļ, ka tanī, varbūt, tomēr meklējama serde visai viņa literārajai darbībai. Šķiet, ka preses darbs un publicistika atbilda visvairāk viņa izteiksmes veidam. Arī viņa dziļi nacionālā iedaba un intelekts prasīt prasījās pēc domu asuma, pat pēc cīņas rakstiem.

Irbe, Pauls (sast.) (1987). *Aleksandrs Plensners. Tautai un Tēvzemei veltīts mūžs*. Grandrapidos: Lettonias Aleksandra Plensnera piemiņas fonds, 179. lpp.

Viņš ilgi šaubījies, tak šaubu laiks nu galā:
Ir zobens ciešāk jozts, bet spalva paliek — malā.

No Ād. Šildes archīva.

ŠARŽS
NO LATVIJAS PRESES BIEDRĪBAS GADAGRĀMATAS
1937. GADĀ.

ALEKSANDRS PLENSNERS

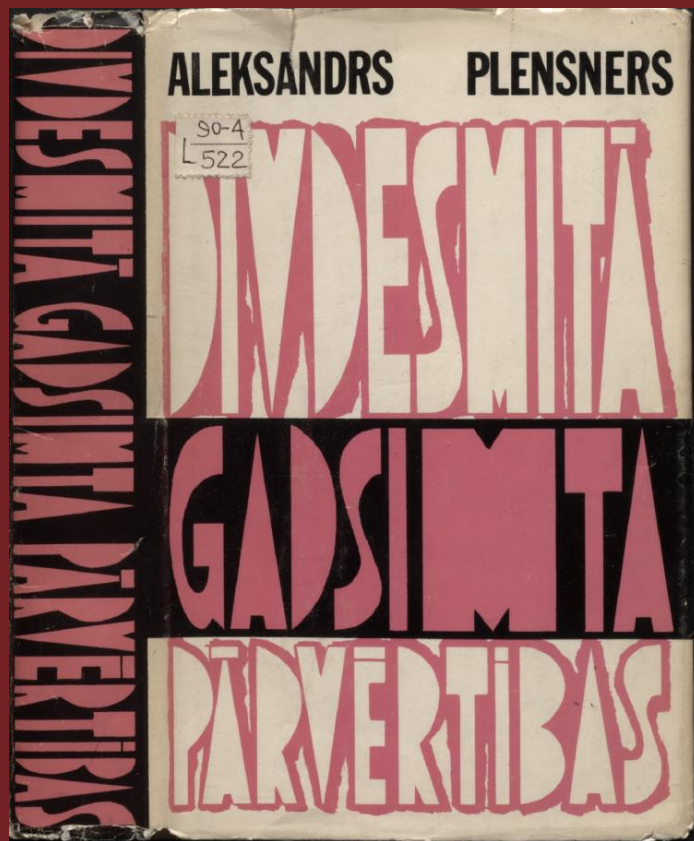
Darbi

Pirmais iespiestais darbs — dzejolis Labirintā — Līd lit. p. 1914. Pārējie dzejoļi izkāsīti periodikā — LkV, Līd, Tautas B, LS, LKar, Rit, NA, Tēvz, LatvZ u. c.

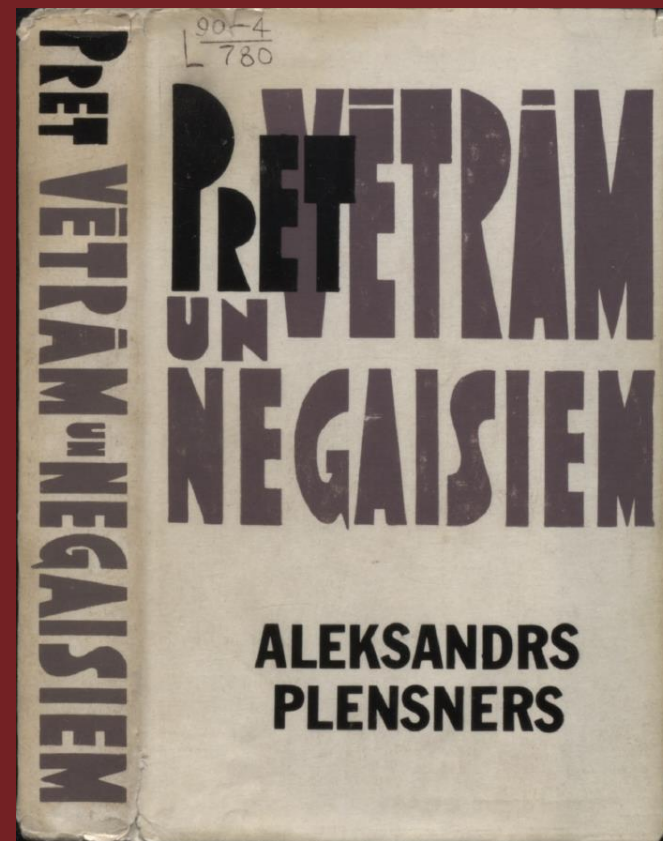
Proza. — Antica fiamma (stāsts) — 1920 Vņg (pirmiesp. LS 1919) [Rec. P. Ērmanis — BrZ 1920; J. Grīns — Vņg 1920, III; Ed. Virza — LKar 1920; K. Zariņš — BV 1920; K. Egle — Rit 1921 (?)]; periodikā — Tirgotājs Klucis jeb Salauztassirdis — LV lit. p. 1923 un NA 1947, 37—48; st. kr. Antica fiamma — sagatavošanā.

Apceres: Latvijas atbrīvošanās I — 1928 A. Gulbis; pārējās izkāsītas periodikā Latvijā (LkV, Līd, LKar) un trimdā Vācijā (NA, Tēvz). Rediģējis r.kr. Mūsu armija tapšanā, valsts izcīnišanā etc (1930) u. c.

1978

1982

APBALVOJUMI

Savā dienesta laikā Latvijas bruņotos spēkos plkv. Plensners apbalvots ar šādiem ordeņiem un goda zīmēm:

Triju Zvaigžņu 4. šķiras ordeni,

Latvijas Atbrīvošanas kara piemiņas zīmi,

Latvijas Republikas 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu,

Aizsargu Nopelnu krustu,

Igaunijas Ērgļa 3. šķiras ordeni,

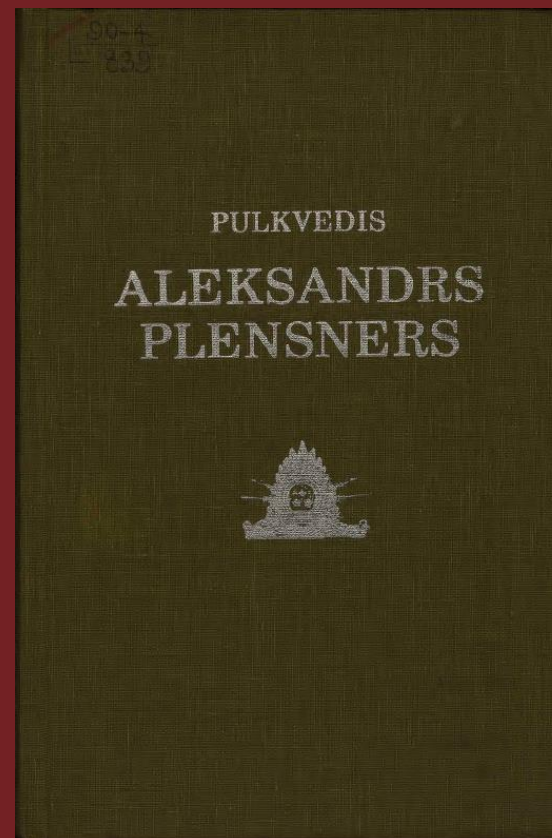
Lietuvas Gedimina 3. šķiras ordeni,

Lietuvas Aizsargu zvaigzni,

Lietuvas Neatkarības 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu,

Polijas „Polonia Restituta” 4. šķiras ordeni,

Triju Zvaigžņu 3. šķiras ordeni.

ALEKSANDRS PLENSNERS, PRAPORŠČIKS,
1916. gadā pēc Aleksandra kara skolas pabeigšanas.

ALEKSANDRS PLENSNERS
TAUTAS BALVAS LAUREĀTS
1982. gada novembrī Stokholmā.